

EIERSKAPSKONTROLL ØVRE ROMERIKE BRANN OG REDNING IKS

EIDSVOLL, NANNESTAD, HURDAL, NES, GJERDRUM OG ULLENSAKER KOMMUNE

JANUAR 2017

INNHold

1	Bakgrunn, formål og problemstillinger	1
2	Metode	2
3	Kontrollkriterier	3
3.1	Innledning	3
3.2	Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven)	3
3.3	Lov og forskriftskrav	4
3.4	Lov om offentlige anskaffelser	4
3.5	Anbefalinger for god eierstyring	4
3.5.1	Generelt om eierstyringsprinsipper	4
3.5.2	Særlig om Eiermeldinger og Eierstrategier	5
4	Nærmere om ØRBR IKS	8
4.1	Innledning	8
4.2	Selskapets formål	8
4.3	Selskapets styre	9
4.4	Drift	9
5	Eiermeldinger – rammevilkår for eierstyring	10
5.1	Kommunenes Eiermeldinger	10
5.1.1	Innledning	10
5.1.2	Kommunenes Eiermeldinger	10
5.1.3	Oppfølgingen av eierskapet fra kommunene	12
6	Hvordan praktiseres eierstyringen for ØRBR IKS?	14
6.1	Innledning	14
6.2	Eierstrategi	14
6.2.1	Særlig om mulig sammenslåing med NRBR	14
6.3	Øvrige Eierforhold	15
6.3.1	Særlig om vedtektene – delegering av myndighet	15
6.3.2	Opplæring av de folkevalgte Eierrepresentanter	16
6.3.3	Om valg til styret, styreinstruks og styreevaluering	16
6.3.4	Instruks til daglig leder, etikkreglement m.m.	17
6.3.5	Rapportering og Eieroppfølging ut over generalforsamling	17
6.4	Eierrepresentasjon	17

7	Revisjonens samlede vurderinger og anbefalinger	18
7.1	Oppsummering	18
7.2	Vurderinger og anbefalinger	20

Vedlegg: Revisjonsberetning 2015

1 BAKGRUNN, FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

Bakgrunnen for selskapskontrollen er revidert¹ plan for selskapskontroll 2014-2016 som er vedtatt av kontrollutvalgene /kommunestyrene.

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av, herunder kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll), jf. kommuneloven § 77 og §§ 13-15 i forskrift om kontrollutvalg av 15. juni 2004 nr. 905.

Denne selskapskontrollen har derfor som formål å gjennomgå og vurdere om kommunenes eierinteresser i Øvre Romerike Brann og Redning IKS (ØRBR) utøves i samsvar med kommunestyrenes vedtak og forutsetninger.

Kontrollen skjer innenfor rammene av kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften.

Kontrollen tar sikte på å besvare følgende problemstillinger:

Problemstilling 1:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?

- a. Har den enkelte eierkommunen etablert gode rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
- b. Følges rutinene opp og utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

I tillegg til å undersøke problemstillingen over er det foretatt en samtale med daglig leder i ØRBR om selskapets drift og ledelse. Formålet med dette er blant annet å avklare om driften i selskapet skjer innenfor de rammer som er satt av eierne, se nærmere om dette i kapittel 6.

---

¹ Etter opprettelsen av RRI ble det utarbeidet en felles plan for selskapskontroll for alle kontrollutvalgene på Romerike. Her inngår alle selskaper kommunene eiere, både alene og sammen med andre kommuner på Romerike. Noen kontrollutvalg er delegert myndighet til å gjøre endringer i opprinnelig plan, andre har ikke delegert denne myndigheten og den reviderte planen er i disse kommunene også behandlet i kommunestyrene.

2 METODE

Denne selskapskontrollen er gjennomført i overensstemmelse med kommunelovens regler om selskapskontroll i §§ 77 og 80, samt forskrift om kontrollutvalg §§ 13 og 14.

Selskapskontrollen har i utgangspunktet en bred tilnærming og søker å fange opp flest mulige problemstillinger relatert til eierskapsoppfølgingen. Kontrollen vil ikke gå i dybden, men heller identifisere problemstillinger som senere kan bli gjenstand for ytterligere undersøkelser.

Det presiseres at selskapskontrollen er en vurdering av om virksomheten styres etter eiernes formål. Dette innebærer at kontrollen begrenser seg til en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende rammer for styring og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet. En mer utførlig materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller derfor utenfor en eierskapskontroll.

Rapporten bygger på informasjon fra eierne, styret og administrasjonen samt åpne kilder som Brønnøysundregistrene (foretaksregisteret), www.purehelp.no, www.proff.no, mv. Bruken av kilder utover informasjon fra eierne er gjort for å sikre at eierstyringen også er omsatt i praksis.

Som det fremgår av rapporten vil det enkelte steder presenteres informasjon om selskapet, styret og administrasjon med detaljeringsnivå som går utover informasjon om den rene eierstyringen. Når dette allikevel tas med er det som bidrag til helhetsbildet som igjen er av sentral verdi for vurdering av eierstyringen i selskapet og om denne fungerer i praksis.

Vår samlede vurdering er at metodebruk og kildetilfang i denne selskapskontrollen har gitt et tilstrekkelig grunnlag til å gjennomføre kontrollen i tråd med de problemstillinger kontrollutvalgene har vedtatt.

Når det gjelder tilbakemeldingene fra eiere og styret har dette vært gjennomført ved besvarelse av et spørreskjema som har vært sendt ut elektronisk. Spørreundersøkelse ble sendt til selskapets representantskap, i alt 6. Av disse besvarte 6 undersøkelsen. I tillegg ble det sendt egen spørreundersøkelse til styrets leder, som ble besvart 15.08.2016.

Det er også gjennomført intervju med daglig leder. I tillegg er det innhentet informasjon fra kommunene (fra ansatte som ivaretar en eierstyringssekretariatfunksjon i kommunen) om hvordan saker knyttet til selskapet er håndtert internt for å ivareta eierstyringen av selskapet.

Rapporten har vært på høring blant representantskapsmedlemmene, styreleder og daglig leder, også dette for å sikre et så korrekt bilde som mulig av selskapet og eierstyringen. Høringsfristen var 13.01.17 og det var kun Nannestad kommune som hadde bemerkninger. Disse er tatt inn i rapporten.

3 KONTROLLKRITERIER

3.1 Innledning

De innsamlede data vurderes opp mot ulike kilder som regulerer og setter krav til en virksomhet. I dette prosjektet vurderes data opp mot:

- Lover og forskrifter
- Anerkjente anbefalinger for god eierstyring:
  - KS Eierforums 21 anbefalinger for eierstyring
  - Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) har gitt ut standarden. *Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse*. Den er først og fremst utarbeidet for kommersielle aksjeselskaper, men like fullt relevante for IKSer
- Annen anerkjent teori om eierstyring
- Deler av selskapets vedtekter er brukt som vurderingskriterier, andre deler er brukt som funn i forhold til krav man alminnelig stiller til en selskapsavtale.

Nedenfor gis en kort gjennomgang av de mest sentrale kildene som blir brukt for å vurdere selskapet og dets eierstyring. Det er også andre relevante kilder men disse omtales kun i den sammenheng de er relevante.

3.2 Lov om interkommunale selskaper (IKS-loven)

Denne selskapsformen er regulert i lov om interkommunale selskaper av 29. januar 1999 nr. 6 (IKS-loven). Loven stiller krav til at deltakerne må inngå en selskapsavtale. Avtalen er det rettslige grunnlaget for samarbeidet mellom kommunene. En slik avtale skal opprettes når samarbeidet blir etablert, og gjelder både som stiftelsesdokument og vedtekt for selskapet.

Representantskapet er det øverste organet i selskapet og skal ha minst én representant fra hver kommune. Representantene velges av kommunestyrene/fylkestingene selv. Det enkelte kommunestyre har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet. Dette innebærer at flertallet i kommunestyret/fylkestinget kan gi representanten(e) sin(e) instruks om hvordan de skal stemme i representantskapet. Etter loven skal saker som regnskap, budsjett og økonomiplan behandles av representantskapet. Deltakerne kan også skaffe seg mer kontroll over selskapet ved å fastsette i selskapsavtalen at visse typer saker som ellers skal avgjøres av styret, må godkjennes av representantskapet.

Representantskapet utøver også kontroll gjennom å bestemme sammensetningen av styret (med unntak av eventuelle medlemmer fra de tilsatte). Det kan instruere styret og omgjøre beslutningene deres.

3.3 Lov og forskriftskrav

ØRBR er et brann- og redningsselskap regulert etter lover og forskrifter om brann- og redningsanliggender, samt sivilforsvarsoppgaver hvor brann- og eksplosjonsvernloven, forurensingsloven og sivilforsvarsloven er særlig sentrale.

3.4 Lov om offentlige anskaffelser

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrift setter krav til at anskaffelser skal konkurransesponeres for å oppnå en mer effektiv bruk av offentlige ressurser. Regelverket skal også sikre at alle leverandører behandles likt, og har like muligheter til å vinne en anbudskonkurranse om å bli leverandør til for eksempel kommunen. Regelverket skal sikre likebehandling, forutsigbarhet og åpenhet rundt anskaffelsesprosessen. Dessuten legger regelverket opp til at anskaffelsene skal være etterprøvbare ved at de må dokumenteres skriftlig.

Forskrift om offentlige anskaffelser er delt inn i tre hoveddeler – og avhengig av størrelsen på anskaffelsen og hvilke kontraktstype det er snakk om², kommer ulike deler av forskriften til anvendelse. Jo større verdi på kontrakten som skal anskaffes, desto flere formelle krav stilles til gjennomføring og dokumentasjon av prosessen. Verdien av den kontrakten som skal ut på anbud er avgjørende for hvilke regler som slår inn og regulerer anskaffelsesprosessen.

3.5 Anbefalinger for god eierstyring

3.5.1 *Generelt om eierstyringsprinsipper*

Kommunens Sentralforbund (KS) sitt eierforum har utarbeidet et sett med anbefalinger om hvordan eierskap bør forvaltes og hvilke system og rutiner kommunen bør etablere. Anbefalingene er ikke bindende for kommunene men det er bred oppslutning rundt anbefalingene og holdningen bør være:

- gjør som anbefalingen sier eller begrunn hvorfor man i enkelte tilfeller ikke følger anbefalingene.

Det er for denne eierkontrollen gjort en avsjekk på alle aktuelle anbefalinger, og oppsummering av dette er tatt inn i rapportens kapittel 8.

I den sist oppdaterte versjonen (november 2015) omtaler KS tjueen tema med tilhørende KS anbefalinger for god eierstyring:

---

² For tjenestekontrakter er det viktig å ta stilling til om det er en prioritert eller uprioritert tjeneste som skal anskaffes. Dette får betydning for hvilke deler av regelverket som kommer til anvendelse.

Tabell 1 KS anbefalinger for god eierstyring

1. Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte
2. Vurdering og valg av selskapsform
3. Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet
4. Utarbeidelse av eierskapsmeldinger
5. Utarbeidelse og revidering av selskapsstrategi og selskapsavtale/vedtekter
6. Gjennomføring av eiermøter
7. Sammensetning og funksjon av eierorgan
8. Gjennomføring av generalforsamlinger og representantskapsmøter
9. Eiers krav til profesjonelle styrer i kommunal sektor
10. Valgkomité for styreutnevning i aksjeselskap og interkommunale selskap
11. Kjønnrepresentasjon i styrene
12. Rutiner for kompetansevurdering av selskapsstyrene
13. Styresammensetning i konsernmodell
14. Oppnevning av vararepresentanter
15. Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene
16. Godtgjøring til styrerepresentanter
17. Registrering av styreverv
18. Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter
19. Utarbeidelse av etiske retningslinjer
20. Særlig om administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak.
21. Utøvelse av tilsyn og kontroll

3.5.2 Særlig om Eiermeldinger og Eierstrategier

Det at kommunene har en eierskapsmelding med et relevant innhold er sentralt for å vurdere kommunenes eierstyring på generelt grunnlag, se anbefaling nr. 4. Meldingen skal danne rammeverket for eierstyringen, og er således viktig for å vurdere om kommunene har et grunnlag for å utøve en systematisk og god eierstyring av sine selskaper.

Resch-Knudsen (2011) sier følgende om formålet med en eierskapsmelding:

En Eiermelding er ikke ment for å detaljstyre enkelt-selskaper, men angi retningslinjer for å sikre forankring av kommunens eierskap i kommunestyret og utøvelsen av dette gjennom det operative eierorganet. En Eiermelding bør derfor være prinsipiell og generell, men konkret på enkeltområder spesielt i forhold til roller, ansvar og oppgaver. Den bør angi rutiner for samhandling mellom kommunen som eier og selskapet (politisk) samt kommunen som bestiller og selskapet som tjenesteleverandør (administrativt). Den bør gi en oppskrift for hvordan eierskapet og styringen av dette utføres i denne kommunen, og gjennom det angi rutiner for oppfølging av eierskapet. Den bør også være et oppslagsverk for folkevalgte, medlemmer i det operative eierorganet, styremedlemmer, administrasjonen i kommunen og selskapene samt andre som kan ha interesse av kommunen som eier av selskaper. (s.163 – 164).

I KS anbefaling for god eierstyring nr. 4 (KS 2015) heter det at en eierskapsmelding minimum bør inneholde:

1. Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid.
2. Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring
3. Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps- og samarbeidsformene.
4. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene.
5. Selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv.

Telemarksforskning utarbeidet i 2008 en rapport om eierskap – ”Behov og muligheter for politisk styring av selskaper og samarbeid med kommunene” på oppdrag fra Kommunenes Sentralforbund.

Rapporten kommer med noen anbefalinger som kan ha betydning for hvor godt man lykkes i en prosess med å lage eierskapsmeldinger. De trekker bl.a. frem følgende:

- Skill mellom eierskapspolitikk og eierstrategi.
  - Med eierskapspolitikk menes et rammeverk for eierstyring, som det vil være viktig å ha politisk tilslutning til, dvs hvilke overordnede premisser kommunen legger til grunn for forvaltningen av sine selskaper og eierandeler (de krav de setter til seg selv). Dette omfatter bl.a. rutiner for rapportering, samt premisser for valg av styremedlemmer, valg av selskapsorganisering og for utøvelse av eierskap.
  - Eierstrategiene er prioriteringer og tiltak overfor det enkelte selskap for å sikre at selskapet ivaretar de målsetninger eierne har.
- Etablere gode rutiner for evaluering og oppfølging.
- Koordiner arbeidet med andre kommuner som er eiere i samme selskaper.

Resch-Knudsen omtaler også eierstrategier i sin bok ”Kommunalt eierskap – roller, styring og strategier (kommuneforlaget 2011). Der heter følgende på side 92:

”(...)det er viktig for kommuner å ha en åpen og uttrykt eierstrategi for sitt eierskap i ulike selskaper. (...)Strategien skal inneholde prioriteringer, tiltak og resultatkrav kommunen ønsker for det enkelte selskap, slik at selskapet vet hva de må gjøre for å ivareta eiernes målsetting med sitt eierskap. I selskaper med flere eiere er det kompliserende for selskapet om eierne har ulike mål med sitt eierskap.”

Resch-Knudsen (2011) skriver videre om eierstrategier:

”Kommunen bør i forhold til hvert enkelt selskap avklare sitt ståsted og definere sine forventninger. Det mest sentrale dokumentet i denne sammenheng er selskapsavtalen, og da primært gjennom formuleringen av formålsparagrafen. I tillegg bør det utarbeides eierstrategier for det enkelte selskap, gjerne nedfelt i kommunenes Eiermelding. (...) Eierstrategien skal beskrive hva kommunen vil oppnå som eier: Hva vil vi med eierskapet til dette selskapet?”

Det at eierne har definert klart ett formål og klare rammer for selskapet i selskapsavtalen er svært viktig, og det er dette som er med på å danne rammen for de eierstrategier som legges for selskapet.

En god eierskapsmelding vil sikre et grunnlag for nødvendig styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre de folkevalgtes ansvar. Den vil også bidra til å skaffe oversikt over den samlede kommunale virksomhet og bidra til mer åpenhet overfor omverdenen.

Internt i kommunen må det også være gode rutiner for hvordan saker relatert til selskapene skal forankres/behandles. Forskning³ har vist at administrasjonen har en viktig støttefunksjon for at de folkevalgte skal kunne ivareta sin rolle på en god måte. Mange kommuner har derfor en funksjon som eierstyringssekretariat som skal sørge for at sakene blir forberedt og underlagt de nødvendige behandlinger i kommunen f.eks. slik at det kan gis instruks til kommunenes representant til generalforsamling/representantskapsmøte, eller for at en sak om endring av selskapsavtalen undergis nødvendig koordinering og lagt frem for kommunestyret.

Oppsummering:

- Kommunen må ha en Eiermelding som tilfredsstillende grunnleggende krav til innhold
- Det må fremgå en eierstrategi for hvert enkelt selskap
- Kommunen må ha gode rutiner internt for hvordan de skal håndtere saker relatert til utøvelsen av sitt eierskap

---

³ NIBR-rapport 2015:1 Kommunale selskaper og folkevalgt styring gjennom kommunalt eierskap

4 NÆRMERE OM ØRBR IKS

4.1 Innledning

ØRBR IKS (Øvre Romerike Brann og Redning IKS) er et interkommunalt brann- og redningsselskap stiftet 24.10.2002 av kommunene Eidsvoll, Hurdal, Nannestad, Nes, Gjerdrum og Ullensaker. Formålet med etableringen var å ivareta felles brann- og redningsoppgaver. ØRBR ble registrert i Foretaksregisteret 22.12.2004. Hovedkontoret ligger i Industriveien på Jessheim og det var ved årsskiftet per 31.12.2015 134 ansatte fordelt på 52 heltidsstillinger og 82 deltidsstillinger. Daglig leder er John Arne Karlsen.

4.2 Selskapets formål

Nedenfor gjengis selskapsavtalens formålsbestemmelse:

Selskapet skal på en helhetlig møte ivareta eierkommunenes oppgaver knyttet til drift av brannvesen i medhold av lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver av 14. juni 2002 nr. 20 (Brann- og eksplosjonsloven) med tilhørende forskrifter: Lov om vern mot forurensning og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6 begrenset til §§ 43, 46, 47, 74 og 75. Likelydende lokale forskrift må vedtas av kommunestyrene i eierkommunene: Gebyr for dekning av utgifter forbundet med behandling av søknader om tillatelse til handel med fyrverkeri klasse II, III og IV og gjennomføring av tilsyn. Selskapet kan også ivareta slike oppgaver overfor andre enn eierne av selskapet innenfor de rammer som gjelder for interkommunale selskaper og de rammer som selskapets styrende organer selv fastsetter.

Leveranser til andre enn deltakerne skal ikke være av et slikt omfang at det overstiger gjeldende lovverk og rettspraksis. Selskapet utfører sine oppgaver på bakgrunn av beslutninger i de respektive kommunestyrer, som selv vedtar dokumentasjon av brannvesenet for brannvernregionen og bestiller tjenester av selskapet. Kommunenes beslutninger skal ha grunnlag i risiko- og sårbarhetsanalyse og brannvernregionen. Kommunestyrene delegerer myndigheten til å treffe vedtak etter brann- og eksplosjonsvernloven med de til enhver tid gjeldende forskrifter til representantskapet der loven selv ikke er til hinder for det.

4.3 Selskapets styre

Styret består pr i dag av følgende medlemmer;

Hans Petter Karlsen – styreleder
Birger Landmark
Bjørn Egil Baardshaug
Einar Tore Ordahl
Hanne Espeseth
Jeanette Vannebo
Tor Hakon Kaksrud

Styret mottok for 2014 kr 309 000 i samlet godtgjøring.

4.4 Drift

ØRBR er delt inn i følgende avdelinger: beredskapsavdelingen (99 ansatte), forebyggende avdeling (9 ansatte) og feieravdelingen (13 ansatte). Disse avdelingene inngår alle i ØRBRs juridiske enhet.

Selskapet har avsatt ressurser til oppfølging av sentral lovpålagte plikter som HMS-reglement.

Når det gjelder selskapets økonomiske stilling vises det til revisors beretning for 2015, se vedlegg 1. ØRBR har etablert lånerammer på i alt MNOK 10. Begrunnelsen for dette er at selskapet må foreta investeringer relatert til driften, det er da vurdert som mer hensiktsmessig å benytte seg av denne enn å innhente enkeltvise bevilgninger fra eierne. I selskapsavtalen er det gitt adgang for selskapet til å påta seg låneforpliktelser for opptil MNOK 25. Eksisterende lånefasiliteter er dermed innenfor dette mandatet.

Selskapet innhenter ekstern bistand for etterlevelse av innkjøpsreglement, herunder reglene om offentlige anskaffelser.

5 EIERMELDNINGER – RAMMEVILKÅR FOR EIERSTYRING

5.1 Kommunenes Eiermeldinger

5.1.1 Innledning

I dette kapittelet besvares problemstilling nummer 1a:

Problemstilling 1:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?

- a. Har den enkelte eierkommunen etablert gode rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?

Under dette punktet skal vi se nærmere på kommunenes Eiermeldinger. Disse setter generelle rammen for kommunenes Eierstyring, og gjelder derfor også for Eierstyringen av ØRBR.

Til grunn for revisjonens vurderinger legges KS-anbefaling nr. 4:

Kommunestyrene bør hvert år fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide eierskapsmeldinger for alle sine selskaper.

5.1.2 Kommunenes Eiermeldinger

Alle kommunene har vedtatt Eiermeldingen som er utarbeidet av Øvre Romerike Utvikling (ØRU). Revisjonens gjennomgang viser at meldingen i all hovedsak omhandler og regulerer de tema som KS Eierforum anbefaler for Eiermeldinger.

Meldingen er delt i to hoveddeler – en del som regulerer prinsippene for Eierstyring (eierskapspolitikk) og en del med oversikt over selskapene kommunen eier (eierskapsstrategier). Under meldingen del I om eierskapspolitikken er det satt opp 10 overordnede prinsipper for Eierstyring i ØRU-kommunene. De 10 prinsippene er:

1. Eierne skal utarbeide klare mål for selskapene gjennom selskapsvise Eierstrategier. Styret er ansvarlig for realisering av målene. Kommunenes eierskap skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling.
2. Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets kortsiktige og langsiktige behov.

3. Eierne fremmer sine interesser og utøver sin myndighet overfor selskapene gjennom eierorganene. Eierne skal som hovedregel være representert ved ordfører.
4. Det skal være åpenhet knyttet til ØRU-kommunenes eierskap og til selskapenes virksomhet basert på prinsippet om meroffentlighet, samt legge til rette for dialogprosesser foran møter i representantskap, generalforsamling mv.
5. Representantskapet/generalforsamlingen skal nedsette en valgkomité som fremmer begrunnet forslag til representantskapet/generalforsamlingen. Rådmannsutvalget får ansvaret for å legge frem forslag til aktuelle kandidater til valgkomiteen. Valgkomiteen skal settes sammen av to representanter fra representantskapet. Dette gjelder for styreutnevnelser i aksjeselskap og interkommunale selskap. Habilitetsreglene skal ivaretas.
6. Styret skal være uavhengig og ha relevant kompetanse, kapasitet og faglig bredde ut fra selskapets egenart og formål med eierskapet.
7. Styrets godtgjøring skal være på moderat nivå, men fremme verdiskapningen i selskapene og fremstå som rimelig ut i fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet.
8. Lønnsnivået og -utviklingen i de interkommunale selskapene skal være i samsvar med praksis i eierkommunene.
9. Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring i forhold til selskapets karakter.
10. Normer og verdier skal være i tråd med kommunenes etiske retningslinjer.

Det kommer videre frem at ØRU kommunene legger opp til aktiv bruk av selskapsvise eierstrategier (s. 4). Eierskapsmeldinger og eierstrategien skal legges frem for de enkelte kommunestyrene årlig (s. 8).

I del II av eiermeldingen, utarbeidet i 2014, gis en oversikt over alle selskapene kommunene eier. I tillegg gis det spesifikke eierstrategier for de IKSene kommunene eier sammen.

Det er utformet eierstrategier for følgende selskaper:

- Eierstrategi Romerike krisesenter IKS
- Eierstrategi Romerike kontrollutvalgssekretariat IKS
- Eierstrategi Øvre Romerike Brann og Redning IKS
- Eierstrategi Digitale Gardermoen IKS
- Eierstrategi Romerike Revisjon IKS

Revisjonen er informert om at det høsten 2016 er etablert et felles eierstyringssekretariat hvor alle ØRBRs eierkommuner deltar. Formålet med dette sekretariatet er blant annet å revidere eierpolitikk og eiermelding (som tidligere har ligget til ØRUs sekretariat). Videre skal sekretariatet stå for felles saksfremlegg i enkeltsaker som skal legges frem for eierkommunene. Dette skal sikre en mer

strukturert oppfølging av de respektive kommuners eierskap. Eierstyringssekretariatet ledes av controller fra Gjerdrum kommune.

5.1.3 Oppfølgingen av eierskapet fra kommunene

Revisjonen har vært i kontakt med administrasjonene i eierkommunene for å ta rede på hvilke prosedyrer de har for å ivareta egen eierforvaltningen av selskapet.

Ullensaker

Ullensaker har en egen prosedyre for eierforvaltning av kommunale selskaper. Alle rettsfellesskap som Ullensaker er tilknyttet er tilordnet et hovedutvalg, der eierstyringen skal forankres.

Hovedutvalget er delegert myndigheten til å ivareta kommunens eierinteresse i selskapet. Rutinen inneholder avklaring av roller og ansvar i eieroppfølgingen. Når det gjelder forholdet til kommunens representant i eierorganet heter det følgende:

- a) Dersom administrasjonen vurderer at ansvarlig hovedutvalg bør gi en instruksjon til eierrepresentant om hvordan disse skal forholde seg til ulike saker og hvordan det skal stemmes eller strategisk forholde seg til aktivitet i selskap/samarbeid, utformes saksframlegg for behandling. Hovedutvalget bør utforme sine instruksjoner på en slik måte at det gir rom for forhandlinger med andre eiere i den grad Ullensaker kommune er mindretallseier i selskapet/samarbeidet.
Særutskrift med vedtak og mottatt dokument fra selskap/samarbeid distribueres til eierrepresentant.

Det er en egen eierforvaltningsansvarlig i kommunen som utøver eiersekretariatsfunksjonen.

Nannestad

I e-post fra ordfører datert 18.01.2017 får revisjonen opplyst at Nannestad har følgende rutiner for å følge opp sine eierskap i kommunen:

- Forvaltnings og økonomiutvalget (formannskapet) er Nannestad kommunes eierorgan.
- Innkommende og utgående dokumenter fra og til selskapene blir registrert i kommunens postmottak og arkivført.
- Saksbehandler forbereder på vegne av rådmannen saker som gjelder kommende representantskapsmøter og eventuelle andre saker fra selskapene som krever politisk behandling.
- Rådmannen legger fram sak for FØ (forvaltnings- og økonomiutvalget/ formannskapet) før representantskapsmøtene, der de antatt sentrale problemstillingene til behandling i representantskapsmøtene blir belyst.
- FØ vurderer hvorvidt det er behov for å gi instruksjon i den enkelte sak, og hvilken fleksibilitet kommunens representant skal ha til å fremforhandle omforente løsninger med andre eiere.

- Disse rutinene gjelder også generalforsamlingene i aksjeselskapene.

Kommunens controller er representert i det felles eierstyringssekretariatet som er under etablering.

Eidsvoll

Revisjonen får opplyst fra Eidsvoll kommune at de ikke har noen egne prosedyrer for oppfølging av eierskap i sin kommune, ut over de rammene som er lagt i den felles eierskapsmeldingen.

Dette er tidligere fattet vedtak om å få slike rutiner på plass og kommunen trenger noe mer tid til å dette på plass. Revisjonen finner det derfor ikke hensiktsmessig å gå nærmere inn om dette i denne kontrollen, men vil følge opp ved en senere eierskapskontroll av selskaper der Eidsvoll er medeier i.

Hurdal

Revisjonen får opplyst fra Hurdal kommune at de ikke har noen egne prosedyrer for oppfølging av eierskap i sin kommune, ut over de rammene som er lagt i den felles eierskapsmeldingen som er utarbeidet av ØRU og de rutiner som er under etablering i eierstyringssekretariatet.

Gjerdrum

Revisjonen får opplyst fra Gjerdrum kommune at de ikke har noen egne skriftlige prosedyrer for oppfølging av eierskap i sin kommune, ut over de rammene som er lagt i den felles eierskapsmeldingen som er utarbeidet av ØRU og de rutiner som er under etablering i eierstyringssekretariatet.

Nes

Revisjonen får opplyst fra Nes kommune at de ikke har noen egne prosedyrer for oppfølging av eierskap i sin kommune, ut over de rammene som er lagt i den felles eierskapsmeldingen som er utarbeidet av ØRU og de rutiner som er under etablering i eierstyringssekretariatet.

6 HVORDAN PRAKTISERES EIERSTYRINGEN FOR ØRBR IKS?

6.1 Innledning

I dette kapitlet ser vi nærmere på hvordan prinsippene i eierstyringen som følger av KS anbefalingene, og som også gjenspeiles i kommunenes Eiermelding, er fulgt opp i praksis.

Kapitlet svarer på problemstilling nr. 1b.

Problemstilling 1:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?

- b. Følges rutinene opp og utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Funnene i dette kapitlet bygger på gjennomgang av protokoller fra representantskapsmøter, styremøter og utvalgs- og kommunestyremøter, samt intervjudata og opplysninger fra representantskapsmedlemmene i utsendt spørreundersøkelse fra revisjonen. Det presiseres at 6 av 6 representantskapsmedlemmer har besvart undersøkelsen og at det derfor er et godt grunnlag for å anse de mottatte tilbakemeldinger som representative. Data fra spørreundersøkelsen blant eierne gir et innblikk i hvordan eierstyringen av selskapet følges opp.

En sentral eierføring er også formålsbestemmelser i selskapsavtalen, eierstrategier og hvordan dette er fulgt opp i selskapets drift- og selskapsstrategi.

6.2 Eierstrategi

6.2.1 Særlig om mulig sammenslåing med NRBR

På representantskapsmøte i selskapet 25.04.2016 ble det vedtatt å foreslå et mandat for og en organisering av en utredning om ett felles brann- og redningsvesen på Romerike. Utredningen skulle fortas av styret i ØRBR i samarbeid med styret i NRBR. Et sentralt tema i utredningen skal være en drøfting av utfordringen ved mange eiere av selskapet, samt en vurdering av hvilken eierform som i denne forbindelse er mest egnet.

ØRBR inngår blant de selskaper i ØRUs Eiermelding som undergis en konkret eierstrategi.

Eierstrategien fremstår som en forkortet utgave selskapsavtalen og gir derfor ingen ytterligere føringer for selskapet utover denne.

Fra selskapsavtalen, sist revidert 14.2.2013, gir de rammer eierne har satt for virksomheten. Dette sammenholdt med de generelle eierstyringsprinsipper som fremgår av ØRUs eiermelding, samt de beslutninger som fattes av representantskapet utgjør i dag de eierstrategiske rammene for virksomheten.

6.3 Øvrige eierforhold

6.3.1 Særlig om vedtektene – delegering av myndighet

Fra formålsbestemmelsene i selskapsavtalens fremgår det avslutningsvis følgende:

[...] Kommunestyrene delegerer myndigheten til å treffe vedtak etter brann- og eksplosjonsvernloven med de til enhver tid gjeldende forskrifter til representantskapet der loven selv ikke er til hinder for det.

Revisjonen forstår delegeringen til representantskapet slik at dette også dreier seg om å fatte vedtak i enkeltsaker etter loven, og myndighet til å føre tilsyn. Med utgangspunkt i styringsmodellen i et IKS kan det stilles spørsmål ved om en slik delegering til representantskapet er hensiktsmessig. Representantskapet er et eierorgan og etter IKS-lovens system og regler skal dette organet befatte seg med spørsmål som knytter seg til eieroppfølging, for eksempel føre tilsyn med at styret utfører sine oppgaver tilfredsstillende, legge de overordnede økonomiske rammene for selskapet og å velge styret. Det ligger ikke til representantskapet å verken ta stilling til organisering av det daglige arbeidet, eller fatte vedtak i enkeltsaker, se IKS loven §8 - §13.

Det er styrets ansvar å sørge for en forsvarlig drift og organisering av selskapet, og det er daglig leder (brannsjefen) som har ansvaret for å forestå den daglige ledelsen og driften av brannvesenet innenfor de rammer styret har gitt han, herunder å fatte vedtak i enkeltsaker. Det at representantskapet selv besitter myndighet til å fatte vedtak etter loven (selv om den mest sannsynlig er delegert til styret/daglig leder) kan bety at den tydelige rolledeling mellom eier og driften av selskapet svekkes. Dette kan være problematisk for representantskapets rolle at de knyttes til driften via en delegering av vedtaksmyndighet. Det betyr at representantskapet får en rolle som ansvarlig for å påse at den delegerte myndigheten utøves på en korrekt og betryggende måte, og vil også kunne trekke delegeringen tilbake til seg om de anser det som nødvendig. Videre fremgår det av vedtektenes § 9 at representantskapet også er klageorgan for enkeltvedtak truffet av selskapet.

Det kan stilles spørsmål ved om dette er forenlig med å være et eierorgan i et IKS. Det kan derfor være grunn til å vurdere hvilket nivå i selskapet en slik delegering skal gå til.

Vår tilnærming i punktene over er tatt med utgangspunkt i et eierperspektiv hvor rolleinndelingen i mellom eiere, styre og drift. Poenget her er imidlertid at når delegering av fullmakt i enkeltsaker skjer til representantskapet, avviker dette fra generelle styringsprinsipper om rollefordeling i et interkommunalt selskap. Dersom det skulle bli aktuelt med en revidering av vedtektene på et tidspunkt, ville det kunne være formålstjenlig å ta hensyn til de problemstillinger som her påpekt her.

Det presiseres at representantskapet har delegert ovennevnte myndighet via til styret brannsjefen. Denne delegasjonen har formell forankring hos eiere, representantskapet og styret.

6.3.2 Opplæring av de folkevalgte eierrepresentanter

Kun Eidsvoll kommunes representant bekrefter at det er etablert obligatorisk opplæring for sine eierrepresentanter. Denne ble av representanten i stor grad ansett som nyttig.

Fra kommentarene til disse spørsmålene fremgår det at flere er kjent med at det i ØRU-regi har vært tilbud opplæring, men at denne ikke har vært obligatorisk.

At et klart flertall av representantskapsmedlemmene ikke har hatt obligatorisk opplæring er ikke i overensstemmelse med KS anbefaling nr. 1.

6.3.3 Om valg til styret, styreinstruks og styreevaluering

Det er 4 av 6 eierrepresentanter som er kjent med at det er definert kriterier for valg og sammensetning av styret.

I kommunenes Eiermelding kommer det frem under prinsipp nr. 5 at:

Representantskapet/generalforsamlingen skal nedsette en valgkomité som fremmer begrunnet forslag til representantskapet/generalforsamlingen. Rådmannsutvalget får ansvaret for å legge frem forslag til aktuelle kandidater til valgkomiteen. Valgkomiteen skal settes sammen av to representanter fra representantskapet. Dette gjelder for styreutnevnelser i aksjeselskap og interkommunale selskap. Habilitetsreglene skal ivaretas.

Det er nedsatt valgkomite for valg til styret i ØRBR IKS.

At 1/3 av representantskapets medlemmer ikke er kjent med disse kriteriene synliggjør en svakhet i Eieroppfølgingen relatert til en av eiernes mest sentrale oppgaver som valg og sammensetning av styret faktisk er.

Det var sprik i representantenes oppfatning av om det gjennomføres evaluering av styret, hvor halvparten bekreftet at dette ikke ble gjort, men den andre halvparten bekreftet det motsatte. Styret bekreftet at det ikke foretas en slik at evaluering.

I Eiermeldingen pålegges styret å foreta en årlig evaluering av seg selv.

Når det gjelder om eierne er kjent med om det er utarbeidet styreinstruks er det også her sprik i besvarelsene. Her bekrefter 2 representantskapsmedlemmer at de kjenner til dette, 1 svarer nei, mens 3 ikke vet.

Det bekreftes fra styret at det ikke er utarbeidet styreinstruks eller retningslinjer for styret. I selskapsavtalens § 10 er et fastsatt noen rammer for styrets myndighet og arbeid, herunder ansvar for forvaltning og resultat, ansettelse og delegasjon, prosedyre for innkalling til styremøter etc.

Eiernes besvarelse bekrefter en mulig mangel på å følge opp en av eiernes mest sentrale oppgaver som å følge opp styrets arbeid gjennom evaluering. I tillegg er kunnskapen om og mangelen på utarbeidelse av styreinstruks en mulig indikasjon på en manglende oppfølging av en av styrets helt sentrale oppgaver. KS anbefaling nr 12 tilsier at styret bør evalueres hvert år og at det bør utarbeides styreinstruks.

På spørsmål om det er utarbeidet selskapsstrategi for selskapet svarte samtlige bekræftende på dette. Når det gjelder om de var kjent med innholdet i strategien svarte 5 av 6 at de i noen eller i stor grad var kjent med denne.

Det er ikke utarbeidet konkret selskapsstrategi utover det som fremgår av selskapsavtalen.

6.3.4 Instruks til daglig leder, etikkreglement m.m.

Det er utarbeidet rammer for daglig leder i selskapsavtalens § 11.

Fra styrets side følges daglig leder opp gjennom de rammer som er lagt i stillingsbeskrivelsen, i styremøtene, gjennom skriftlig rapportering og gjennom løpende uformell kontakt med styreleder.

Det er vedtatt etiske retningslinjer for selskapet. Disse er en del av selskapets personalhåndbok som ble vedtatt i styret 26.01.2015.

6.3.5 Rapportering og eieroppfølging ut over generalforsamling

Her fremgår det fra besvarelsene at representantskapet i hovedsak mottar informasjon fra daglig leder, fra styret og gjennom regnskapsrapportering. Samtlige av besvarelsene bekreftet at den avgitte informasjon i noen til stor grad dekker eiernes informasjonsbehov.

6.4 Eierrepresentasjon

5 av 6 av representantskapsmedlemmene bekrefter at de gis føringer fra egen kommune ved beslutning i enkeltsaker. Samtlige av disse bekrefter at de følger disse føringene.

Fra de enkelte representantskapsmedlemmene blir det fremholdt at et bundet mandat kan resultere i at man mister fleksibilitet og at det er vanskelig å få til endringer og at saker må utsettes til nytt endret mandat blir gitt.

7 REVISJONENS SAMLEDE VURDERINGER OG ANBEFALINGER

7.1 Oppsummering

Nedenfor følger en oversikt som oppsummerer revisjonens funn og som kvitterer disse ut opp om de aktuelle anbefalinger om god eierstyring fra KS, se nærmere om disse under kapittel 3.

KS anbefaling for godt eierskap – status for eierskapsoppfølging av ØRBR IKS

Nr	Anbefaling	ØRBR IKS	Eierkommune	Kommentar
1	Obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte		Nei ikke for samtlige, se kommentar	5 av 6 repskapsmedlemmer bekrefter at de ikke har hatt obligatorisk opplæring for folkevalgte. Det er Eidsvoll kommunes representant som har deltatt på slik opplæring.
2	Vurdering og valg av selskapsform		Ja	
3	Fysisk skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet		Ja	Det er etablert markedsområder som inngår i en fri markedssituasjon (alarmtjenester) adskilt fra de lovpålagte områder. Merk imidlertid nummert brev nr 6 til selskapet, se vedlegg 2
4	Utarbeidelse av eierskapsmeldinger		Ja	Samtlige eiere har utarbeidet eiermelding gjennom ØR. Eierstrategien er begrenset og gir begrenset verdi utover selskapsavtalen.
5	Utarbeidelse og revidering av selskapsstrategi og selskapsavtale/vedtekter	Nei	Ja	Det er ikke utarbeidet selskapsstrategi. Selskapsavtalen er utarbeidet og sist revidert 01.05.13

Nr	Anbefaling	ØRBR IKS	Eierkommune	Kommentar
6	Gjennomføring av eiermøter Tilsyn og kontroll med kommunale foretak og med forvaltningen av kommunenes interesser i selskaper		Ja	
7	Sammensetning og funksjon av eierorgan		Ja	
8	Gjennomføring av generalforsamlinger og representantskapsmøter		Ja	
9	Sammensetningen av styret. Eiers krav til profesjonelle styrever i kommunal sektor		Ja/Nei	Det er fastsatt i eiermeldingene, men 1/3 representantskapsmedlemmene er ikke kjent med at det i deres eiermelding fremgår krav til valg og sammensetning av styret.
10	Valgkomité for styreutnevning i aksjeselskap og interkommunale selskap	Nei	Ja	Eiermeldingen fastsetter prinsippet om etablering av valgkomite, men selskapsavtalen legger ikke opp til dette
11	Kjønnsmessig balanse i styret.		Ja	
12	Rutiner for å sikre riktig kompetanse i selskapsstyrene	Nei	Ja	Det er etablert rutiner for årlig evaluering av styret i eiermeldingen. Dette er ikke etterlevd av styret. Det er fastsatt rammer for styrets arbeid i selskapsavtalen, men dette er ikke kjent for styret.
13	Styresammensetning i konsernmodell	I/A		
14	Oppnevning av vararepresentanter		Ja	

Nr	Anbefaling	ØRBR IKS	Eierkommune	Kommentar
15	Habilitetsvurderinger og politisk representasjon i styrene		Ja	
16	Godtgjøring av styreverv		Ja	
17	Registrering av styreverv		Nei	Styremedlemmer i offentlig eide selskaper har anledning til å registrere sine verv i KS sitt styrevervregister. Dette bl.a. for sikre åpenhet rundt medlemmenes roller.
18	Arbeidsgivertilhørighet i selvstendige rettssubjekter	Ja		
19	Utarbeidelse av etiske retningslinjer	Ja		

7.2 Vurderinger og anbefalinger

Vurderinger

Problemstilling 1:

Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?

- Har eierkommunen etablert gode rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
- Følges rutinene opp og utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?

Om problemstilling 1 a.

Revisjonens undersøkelser viser i all hovedsak at rutiner for eierstyringen av selskapet er etablert. Eierstyringen søkes ytterligere forbedret gjennom etableringen av eierstyringssekretariatet som skal besørge tettere oppfølging og samarbeid mellom eierne ved utøvelse og oppfølging av eierskapet i de selskap de eiere sammen.

Om problemstilling 1 b.

Undersøkelsene viser også her at representantskapsmedlemmene til en viss grad følger opp sine eierinteresser i tråd med føringer fra eier, normer for god eierstyring og lovpålagte krav. Vi har imidlertid avdekket forhold vi anser blant annet å kunne avvike fra normer for god eierstyring. Nedenfor følger noen nærmere kommentarer knyttet til enkelte funn.

Av representantskapsmedlemmene har 5 av 6 bekreftet at de ikke har hatt obligatorisk opplæring for folkevalgte. At en så vidt vesentlig andel ikke er undergitt dette øker risikoen for at eieroppfølgingen ikke er kvalitetssikret, noe som igjen avviker fra KS anbefaling nr. 1.

Det er ikke etablert selskapsstrategi utover vedtektene. En slik strategi er en sentral kilde for administrasjon, styre og eiere for å vite hvilke mål selskapet jobber mot og anbefales etablert i KS anbefaling nr. 5.

Blant representantskapsmedlemmene er 1/3 ikke kjent med at det i deres eiermelding fremgår krav til valg og sammensetning av styret. Valg av styre er en sentral oppgave for eierne. Behovet for konkret kunnskap om hvilke krav som skal stilles til styremedlemmene og styret blir derfor viktig å kjenne til for alle i representantskapet.

Det er i eiermeldingen etablert rutiner for evaluering av styret. Fra KS Eierforum anbefaling nr. 12 fremgår det at eierne nettopp bør sørge for at det gjøres en slik evaluering blant annet for å sikre at styrets sammensetning og samlede kompetanse er best mulig. Her etterlever ikke styret eiermeldingen som pålegger dem en årlig evaluering. Styret er forøvrig delt i oppfatning om det foretas en slik evaluering, og halvparten viser her dermed manglende kunnskap om et sentralt oppfølgingspunkt for eierne vis a vis styret. Videre i nr. 12 anbefales det at det etableres en styreinstruks. I ØRBR er det ikke utarbeidet slik instruks, men rammene for styrets arbeid er definert i selskapsavtalens § 10. Styret later ikke til å være kjent med denne ettersom de bekrefter at det ikke er laget retningslinjer for styrets arbeid. Av representantskapsmedlemmene er det som vist over stort avvik i kunnskapen av om slike retningslinjer for styret eksisterer. Det settes spørsmålsteget ved at det er så vidt vesentlig uklarheter mellom eierrepresentantene og mellom eiere og styre om et så sentralt tema som retningslinjene for styrets arbeid.

Styret er ikke registrert i KS styrevervregisteret. Dette er ikke i overensstemmelse med KS Eierforums anbefaling nr. 17.

Anbefalinger

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen anbefaler revisjonen i tråd med KS anbefalinger for god eierstyring følgende:

1. Det bør etableres rutiner for obligatorisk opplæring av folkevalgte
2. Styret bør gjennomføre styreevaluering i henhold til eiermeldingen
3. Det bør utarbeides rutiner for rapportering av styreevaluering til representantskapet
4. Det bør utarbeides styreinstruks
5. Eierne bør vurdere om det er behov for at det selskapet utarbeider en egen selskapsstrategi
6. Eierne bør ved en eventuell revidering av selskapsavtalen vurdere om delegeringen av offentlig myndighetsutøvelse til eierorganet (representantskapet) i selskapet er hensiktsmessig
7. Selskapets styre bør registreres i KS styrevervregisteret

For Eidsvoll kommune gjelder anbefaling nr. 2-7.

Jessheim, 19.1.2017

Oddny Ruud Nordvik
avdelingsleder forvaltningsrevisjon
og selskapskontroll

Øyvind Schage Førde
advokat

Vedlegg 1

Øvre Romerike brann og redning IKS
Industriveien 25
2069 Jessheim

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Øvre Romerike brann og redning IKS som viser et ordinært resultat på kr 2 036 016,- og et regnskapsmessig resultat på kr 17 883,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, driftsregnskap og kapitalregnskap avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Øvre Romerike brann og redning IKS per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

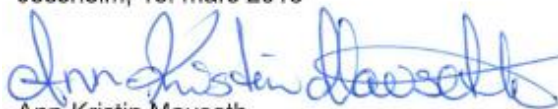
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Jessheim, 15. mars 2016

Ann-Kristin Mauseth
Oppdragsansvarlig revisor / registrert revisor

